

กระทู้ถามที่ ๐๐๒ (ร.)

วุฒิสภา

๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง การใช้จ่ายเงินกู้ตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้
ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ให้เบิกจ่ายเงินกู้ตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นเงิน ๙,๘๐๕ ล้านบาท โดยโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ภายหลังจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ กรอบวงเงินกู้รวมทั้งสิ้น ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ภายใต้แผนงานการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ

๑. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และน้อมนำหลักทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาจุดเรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๒. เพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำสำหรับการเกษตร ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ ด้วยระบบและวิธีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. เพื่อฟื้นฟูภาคเกษตร ภายหลังจากแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมุ่งเน้นการเกษตรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง

๔. เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและเกษตรกร

เนื่องจากโครงการนี้ เป็นโครงการใช้จ่ายเงินกู้ในวงเงินสูงมากและถือว่าเป็นเงินแผ่นดิน การใช้จ่ายเงินกู้จึงต้องมีความโปร่งใส คุ่มค่า และประหยัด รวมทั้งต้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินการในทุกระยะตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๘ จึงขอเรียนถามว่า

๑. โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ มีรายละเอียดและวิธีดำเนินการอย่างไร

๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้เป็นอย่างไร ทั้งในด้านผลผลิตของโครงการและตัวชี้วัดในด้านผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ความคุ้มค่าของโครงการ

๓. โครงการนี้มีวงเงินสูงมากถึง ๙,๘๐๕ ล้านบาท ขอทราบว่าการจัดซื้อจัดหาปัจจัยการผลิตในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ๖๔,๑๔๔ แห่ง มีการกระจายอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร

๔. การติดตามประเมินผล มีวิธีดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการจัดสรรเงินผู้
ลงไปดำเนินการ
ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
เฉลิมชัย เฟื่องคอน
สมาชิกรัฐสภา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๐๒ (ร.)

ของ นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง การใช้จ่ายเงินกู้ตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

ข้าพเจ้า นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ มีรายละเอียดและวิธีดำเนินการอย่างไร

คำตอบข้อที่ ๑

โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ วงเงิน ๙,๘๐๕.๗๐๗๕ ล้านบาท และต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอทบทวนโครงการ ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาใช้จ่ายเงินกู้ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ อนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของโครงการดังกล่าว โดยมีการปรับลดเป้าหมาย และงบประมาณโครงการเหลือวงเงิน ๓,๕๕๐.๙๑๗๕ ล้านบาท สรุปสาระสำคัญของโครงการ ดังนี้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามการขับเคลื่อนนโยบายและแก้ไขปัญหาภาคเกษตรของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการส่งเสริมเกษตรกรที่ยั่งยืน และเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 บรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาหาร มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่นจากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงก็จะเกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย โดยมีพื้นที่ดำเนินการ ๗๕ จังหวัด ๔,๐๐๙ ตำบล เป้าหมายเกษตรกร ๓๒,๐๐๐ ราย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการพัฒนาเกษตรกรโดยการฝึกอบรม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และการให้ความรู้ไปสู่การพัฒนาการรวมกลุ่ม รวมทั้งพัฒนาการผลิต พัฒนาพื้นที่ ปรับปรุงแปลงตามรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์พื้นที่ ตลอดจนจนกระบวนการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และเป้าหมายการจ้างแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล ๑๖,๐๐๐ ราย เป็นการจ้างแรงงานซึ่งเป็นเกษตรกรทั่วไป หรือทายาทเกษตรกร หรือแรงงานคืนถิ่น หรืออาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เช่น สนับสนุนการวางแผนผลิต

แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วมโครงการ จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตร นำความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถ่ายทอดสู่เกษตรกร เป็นต้น

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ และผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเลขานุการ

๒. กำหนดคุณสมบัติเกษตรกรและแรงงานที่จะเข้าร่วมโครงการโดยคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ดังนี้

๒.๑ คุณสมบัติเกษตรกร

๒.๑.๑ เป็นเกษตรกรทั่วไป หรือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือทายาทเกษตรกร หรือแรงงานคืนถิ่น หรืออาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๑.๒ มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป และมีสัญชาติไทย กรณีอายุเกิน ๖๐ ปี ขอให้อยู่ในดุลพินิจของคณะทำงานระดับอำเภอ โดยคำนึงถึงศักยภาพของเกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และประโยชน์ของโครงการ โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเกษตรกร

๒.๑.๓ พื้นที่ที่ใช้สมัครเข้าร่วมโครงการ ต้องเป็นพื้นที่ที่เป็นผืนเดียวกัน ขนาด ๒.๕ ๓ ๔ และ ๕ ไร่ และเป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเอกสารสิทธิ์ต้องเป็นของผู้สมัครหรือเป็นของทายาทของผู้สมัคร ดังนี้

(๑) ผู้สืบสันดาน (บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว และบุตรบุญธรรม)

(๒) บิดามารดา (กรณีบิดา เฉพาะบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น)

(๓) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

(๔) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน

(๕) ปู่ ย่า ตา ยาย

(๖) ลุง ป้า น้า อา

(๗) คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่

ทั้งนี้ ต้องมีหนังสือยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้กับผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ และต้องมีที่พักเพื่อทำกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ที่ใช้สมัครเข้าร่วมโครงการ หรือมีการสร้างที่พักภายหลังชุดสระเสร็จภายใน ๖๐ วัน

๒.๑.๔ เจ้าของเอกสารสิทธิ์ตามข้อ ๓ ต้องยินยอมให้ส่วนราชการใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อการขยายผลต่อไปเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒.๑.๕ ผู้สมัครและพื้นที่ที่ใช้สมัครเข้าร่วมโครงการ ที่อยู่ในโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ไร่ ๓ สวน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ต้องขาดแหล่งน้ำ หรือมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

๒.๒ คุณสมบัติจ้างแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล

๒.๒.๑ เป็นเกษตรกรทั่วไป หรือทายาทเกษตรกร หรือแรงงานคืนถิ่น หรืออาสาสมัครเกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๒.๒ อายุระหว่าง ๑๘ - ๖๐ ปีบริบูรณ์ และมีสัญชาติไทย

๒.๒.๓ วุฒิมัธยมศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่า

๒.๒.๔ มีที่พักอาศัยอยู่ในตำบลที่สมัครเข้าร่วมโครงการ หรือในตำบลข้างเคียง ที่มีพื้นที่ติดกัน ภายในอำเภอเดียวกัน

๒.๒.๕ ต้องมีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smartphone) ฯลฯ

๒.๒.๖ ไม่เป็นข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการบำนาญ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวง กรม ที่มีฐานะเทียบเท่าพนักงานส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เป็นลูกจ้างเอกชน

๒.๒.๗ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

๒.๒.๘ ต้องไม่เป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมปรับปรุงแปลงตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๒.๒.๙ ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง

หมายเหตุ กรณีไม่มีผู้สมัครแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ในตำบล ให้มีการใช้บัญชีจากตำบลอื่นภายในอำเภอเดียวกัน หรือต่างอำเภอภายในจังหวัดเดียวกัน เพราะบางตำบลมีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ แต่ไม่มีผู้สมัครแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ แรงงานต้องยินยอมและยอมรับเงื่อนไขตามข้อตกลงการจ้างแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่

๓. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และการประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ รวมถึงการสื่อสารให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อรวมกลุ่มและปรับเปลี่ยนเป็นแปลงส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๔. รับสมัครเกษตรกรและจ้างงาน ดำเนินการรับสมัครเกษตรกรผ่านระบบออนไลน์ <http://ntag.moac.go.th> หรือยื่นใบสมัครกับเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล หรือที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และรับสมัครจ้างแรงงานโดยสมัครด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ <http://ntag.moac.go.th>

๕. ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรและจ้างแรงงาน ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ และคัดเลือกเกษตรกรและจ้างงาน โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๖. ฝึกอบรมเกษตรกร เฉพาะเกษตรกรรายใหม่ และไม่เป็นเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ดำเนินการฝึกอบรม พร้อมทั้งการจัดเวทีชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางกรอบกระบวนการเรียนรู้ แบ่งช่วงเวลา เพื่อให้มีเวลา เรียนรู้และปฏิบัติที่มีความต่อเนื่อง จัดให้มีการศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ต้องในเนื้อหาประเด็นหลัก ดังนี้

(๑) การบริหารและจัดแบ่งที่ดินออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน และการบริหารจัดการ ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อประโยชน์สูงสุด

(๒) การคำนวณโดยใช้หลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บน้ำให้พอเพียงต่อการ เพาะปลูกได้อย่างเหมาะสมตลอดปี

(๓) การวางแผนการผลิตสำหรับเกษตรกรรายย่อย

(๔) วิชาการอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในจำนวนเกษตรกร ศักยภาพ ของสถานที่และวิทยาการที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่

๗. ปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ดำเนินการขุดสระเก็บกักน้ำโดยใช้รูปแบบมาตรฐาน กรมพัฒนาที่ดินและมีรูปทรงเรขาคณิตอื่นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกร ซึ่งสามารถตรวจนับ ปริมาณดินขุดได้ โดยให้มีปริมาณดินขุดตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และดำเนินการขุดแหล่งเก็บกักน้ำ ในพื้นที่เอกชน (เกษตรกร) โดยความยินยอมของเกษตรกร เมื่อดำเนินการขุดเสร็จจะส่งมอบให้ เกษตรกรใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง โดยมีขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

๗.๑ ขนาดพื้นที่ ๒.๕ ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด ๑,๘๐๐ ลบ.ม.

๗.๒ ขนาดพื้นที่ ๓ ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด ๒,๑๐๐ ลบ.ม.

๗.๓ ขนาดพื้นที่ ๔ ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด ๒,๘๐๐ ลบ.ม.

๗.๔ ขนาดพื้นที่ ๕ ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด ๓,๕๐๐ ลบ.ม.

๘. ส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพดิน ปลูกพืช เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพ การจัดการและปรับปรุงคุณภาพดิน การปลูกพืช ไม้ผลและไม้ยืนต้น การประมง การปศุสัตว์ การจัดทำกิจกรรมที่มีการเกื้อกูลระบบ นิเวศ เกษตร ธรรมชาติ เข้าสู่มาตรฐานตามรูปแบบของเกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่เกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ เฉพาะเกษตรกรรายใหม่และไม่เป็นเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (๕ ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) เพื่อส่งเสริมการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้เกิดเป็นรูปธรรม และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตจะพิจารณาสนับสนุน

ให้กับเกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะตรวจสอบไม่ให้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตซ้ำซ้อนกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๙. การส่งเสริมการตลาด สนับสนุนการนำผลผลิตเกษตรกรอินทรีย์ มาแปรรูป บรรจุหีบห่อ สร้างแบรนด์จำหน่ายร่วมกัน สร้างตลาดสีเขียวประจำหมู่บ้าน เพิ่มช่องทางการขายกับห้างสรรพสินค้า Big C, Lotus เป็นต้น สร้างอุตสาหกรรมในครัวเรือน ยกกระดับเป็นอุตสาหกรรมในชุมชน ทั้งอาหาร ยา และเครื่องอุปโภค บริโภค ตลอดจนการซื้อขายผ่านระบบ Online และคัดเลือกแปลงตัวอย่างจังหวัดละ ๑ แปลง เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑๐. การเพิ่มช่องทางการสื่อสารในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามช่องทาง เช่น Facebook, Line, WEB Site เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หรือประชาชนทั่วไป สามารถสอบถามข้อมูล แจ้งปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

๑๑. ให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือทำเกษตรแบบอื่น ๆ ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือทำเกษตรแบบอื่น ๆ เกษตรกรจะต้องศึกษาและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งกระบวนการผลิตและการตลาด ตัวอย่างความสำเร็จ (Best Practice) ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรวบรวมองค์ความรู้ และหาช่องทางการสื่อสารที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ เช่น TV, YouTube, WEB Site, Facebook เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่เกษตรกรได้นำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

๑๒. จัดแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล ตำบลละ ๑ - ๒๕ คน เพื่อทำหน้าที่ประสาน เชื่อมโยงการทำงานโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เข้าถึงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ให้เกษตรกร สสำรวจ จัดเก็บและรายงานข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงติดตาม สถานการณ์การเกษตรรายแปลงและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงาน ประสานเชื่อมโยง เป็นเครือข่ายช่วยเหลือปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงสามารถเป็นตัวแทนของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนเกษตรกรรมยั่งยืนในระดับระดับตำบล แรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับอำเภอ

๑๓. ติดตามและประเมินผล ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามความสำเร็จของ การดำเนินงาน

คำถามข้อที่ ๒

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้เป็นอย่างไร ทั้งในด้านผลผลิตของโครงการและตัวชี้วัด ในด้านผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ความคุ้มค่าของโครงการ

คำตอบข้อที่ ๒

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ :

๑. ผลผลิต

๑.๑ พื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ เพิ่มขึ้นรวมประมาณ ๑๒๕,๖๑๕ ไร่

๑.๒ มีพื้นที่กักเก็บน้ำ เพิ่มขึ้นรวม ๘๗ ล้านลูกบาศก์เมตร

๑.๓ เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพ ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ๓๒,๐๐๐ ราย

๑.๔ มีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ ๓๒,๐๐๐ แห่ง

๑.๕ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในพื้นที่ จำนวน ๑๖,๐๐๐ ราย

๒. ตัวชี้วัด

๒.๑ แปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๓๒,๐๐๐ แห่ง และเกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้มีความยั่งยืน

๒.๒ พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถทำการเกษตรในฤดูแล้งได้จากการสนับสนุน บ่อกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น ๘๗ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒.๓ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ในพื้นที่จำนวน ๑๖,๐๐๐ ราย

๓. ผลลัพธ์

๓.๑ เกษตรกรมีอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๓.๒ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

๓.๓ ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๔ สร้างความภาคภูมิใจให้กับอาชีพเกษตรกร (Smart Farmer)

๓.๕ คนรุ่นใหม่คืนถิ่น ทำการเกษตรมากขึ้น (Young Smart Farmer)

๓.๖ สร้าง SMEs ภาคเกษตร สร้างผู้ประกอบการยุคใหม่

๓.๗ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ภาคเกษตร อย่างต่อเนื่อง

๔. ผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ความคุ้มค่าของโครงการ

๔.๑ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔.๒ มีการพัฒนาหมู่บ้านเกษตรเข้มแข็งเป็นจุดเรียนรู้ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำถามข้อที่ ๓

โครงการนี้มีวงเงินสูงมากถึง ๙,๘๐๕ ล้านบาท ขอทราบว่า การจัดซื้อจัดหาปัจจัยการผลิตในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ๖๔,๑๔๔ แห่ง มีการกระจายอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการหรือไม่อย่างไร

คำตอบข้อที่ ๓

ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ อนุมัติปรับวงเงินโครงการลงเหลือ ๓,๕๕๐.๙๑๗๕ ล้านบาท โดยกิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในแปลงเกษตร ทฤษฎีใหม่ เป้าหมายแปลงเกษตรกร ๒๔,๒๔๑ แห่ง จะสนับสนุนเฉพาะเกษตรกรรายใหม่ และ ไม่เป็นเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (๕ ไร่ ๓ งาน ๓ ไร่ ๓ งาน ๓ ไร่ ๓ งาน ๓ ไร่ ๓ งาน ๓ ไร่ ๓ งาน) ซึ่งมีแนวทางการกระจายอำนาจให้หน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

๑. โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๖ หน่วยงาน โดยดำเนินการตามความต้องการของเกษตรกร ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามบทบาทภารกิจ หน้าที่ของหน่วยงานนั้น ๆ ประกอบด้วย

(๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินกิจกรรมจัดทำคู่มือ รับสมัคร เกษตรกร ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร อบรมเกษตรกร การให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง จ้างแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล และรวบรวม ติดตามการดำเนินงานรายแปลงของเกษตรกร ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โอนจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดในพื้นที่เป็นหน่วยดำเนินงาน

(๒) กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านพืช สนับสนุนปัจจัย การผลิตด้านพืช โดยจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการ

(๓) กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน สนับสนุนปัจจัยเพื่อพัฒนาดิน และปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ (ขุดสระเก็บกักน้ำ) โดยจัดสรร งบประมาณให้สำนักงานพัฒนาที่ดินดำเนินการ

(๔) กรมปศุสัตว์ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์ และพัฒนาแปลงจากสัตว์ ประจําถิ่นสู่เกษตรกรรายยั่งยืน โดยจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการ

(๕) กรมประมง ดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านประมง และสนับสนุนปัจจัย ด้านประมง โดยจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานประมงจังหวัดดำเนินการ

(๖) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินกิจกรรมติดตามและประเมินผล

ทั้งนี้ กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ การจัดซื้อปัจจัย การผลิตต่าง ๆ ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด

๒. การจัดสรรงบประมาณ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์อยู่ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณ จากกรมบัญชีกลาง เนื่องจากโครงการมีการปรับลดวงเงินลงจาก ๙,๘๐๕.๗๐๗๕ ล้านบาท เป็น ๓,๕๕๐.๙๑๗๕ ล้านบาท จึงต้องโอนเงินส่วนที่เหลือกลับให้สำนักงานงบประมาณ เพื่อดำเนินการออกรหัส งบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ ทั้งนี้ โครงการได้มีการเบิกจ่ายแล้ว

๒๒๙.๓๕๒ ล้าบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๔ ของวงเงินทั้งหมด (เป็นการดำเนินการตามมติ คณะรัฐมนตรีเดิมเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

คำถามข้อที่ ๔

การติดตามประเมินผล มีวิธีดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของการจัดสรรเงินกู้ ลงไปดำเนินการ

คำตอบข้อที่ ๔

ติดตามในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อติดตามความสำเร็จของงาน และหาโอกาสในการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานของโครงการดีขึ้น รวมทั้งมีการประเมินผลโครงการ ดังนี้

๑. การติดตามความก้าวหน้าโครงการ

๑.๑ การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ ระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัด

(๑) จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และลงข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการติดตามผลการดำเนินการตามแผน รวมทั้งนำเข้าข้อมูลของเกษตรกรในระบบฐานข้อมูล เพื่อติดตามผลการดำเนินการตามแผน เพื่อกำกับให้บรรลุเป้าหมายทั้งระยะสั้น และระยะยาว เจ้าหน้าที่และผู้บริหารดำเนินงานเชิงรุก เน้นการใช้ข้อมูลมาปรับปรุงงานให้ทันต่อสถานการณ์

(๒) วางแผนและกำหนดเป้าหมายการติดตาม ตรวจสอบ ร่วมกับหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ พร้อมทั้งเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะและรายงานผลการดำเนินการ รวมทั้งจัดทำเป็นรูปเล่ม ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และจัดส่งให้คณะกรรมการบริหารโครงการ

๑.๒ การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการระดับกระทรวง โดยคณะกรรมการบริหารโครงการ

(๑) ติดตามผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละเดือนและไตรมาส ของโครงการ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับงบประมาณ นำเสนอต่อ คณะกรรมการบริหารโครงการผ่านระบบที่ใช้ในการติดตาม เช่น ระบบบริหารจัดการโครงการ โดยมีการรวบรวมเป็นข้อมูลจัดทำสรุปรายงาน

(๒) จัดประชุมประจำเดือนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมและโครงการ

๑.๓ การตรวจติดตามการดำเนินงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยผู้ตรวจราชการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงานโครงการฯ การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตามเขตตรวจราชการรวมทั้งการให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน

๒. การประเมินผลโครงการ โดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปแบบการประเมินผลนำแนวคิดของตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model) ซึ่งเป็นรูปแบบของกระบวนการเชิงเหตุและผล สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมืออธิบายกระบวนการของการประเมินผลที่เน้นความเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรในกิจกรรมของโครงการ รวมถึงผลได้และผลลัพธ์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ส่วนกลาง

๑.๑ กำหนดแนวทางการติดตามงาน การประเมิน และแก้ไขปัญหา : คณะกรรมการบริหารโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๑.๒ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน ในภาพรวมให้ผู้บริหารทราบเป็นประจำ : คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๑.๓ ประสานงาน ติดตาม และชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ ให้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการในพื้นที่เขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ : หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๔ รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๕ ประเมินผลโครงการในภาพรวม : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒. ระดับจังหวัด

๒.๑ ติดตาม/ตรวจเยี่ยม/ดูแล/ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ/บันทึกข้อมูล : คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด/อำเภอ/ผู้รับจ้างงาน

๒.๒ รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ ในส่วนที่รับผิดชอบ : คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ/หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่

๒.๓ ติดตามการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ : คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด

๒.๔ สรุปผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเพื่อทราบ : หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรในฐานะคณะทำงานและเลขานุการ

๒.๕ ประสานการประเมินผลโครงการในระดับจังหวัด : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร/คณะทำงานระดับจังหวัด